

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

Materiāls sagatavots: 23.11.2020.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 24.11.2025.

Saturs

1. Vispārīgā informācija	3
2. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējamie nodokļu maksātāji un nodokļu maksātāju struktūrvienības	4
2.1. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējamās fiziskās personas	4
2.2. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējamie subjekti, kas nav reģistrējami Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā	6
3. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējamo nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrēšanas termiņi	11
4. Valsts ieņēmumu dienestā iesniedzamie dokumenti	15
5. Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācijas kārtība un termiņi	18
6. Nodokļu maksātāju reģistrā ierakstāmās ziņas	20
7. Nodokļu maksātāju izslēgšana no nodokļu maksātāju reģistra	21

1. Vispārīgā informācija

1. Metodiskais materiāls sniedz metodisku palīdzību nodokļu maksātājiem par kārtību, kādā nodokļu maksātāji un nodokļu maksātāju struktūrvienības, kuras nav jāreģistrē Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, ir reģistrējamas Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu maksātāju reģistrā (turpmāk — nodokļu maksātāju reģistrs) un informē par Valsts ieņēmumu dienestā iesniedzamiem dokumentiem.

2. Nodokļu maksātājus reģistrē nodokļu maksātāju reģistrā, kas ir Nodokļu informācijas sistēmas sastāvdaļa. Tās pārzinis un turētājs ir Valsts ieņēmumu dienests.

3. Nodokļu maksātāju reģistrs daļā par reģistrētiem saimnieciskās darbības veicējiem, fiziskajām personām, kuras atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējas, budžeta finansētām institūcijām, budžeta nefinansētām iestādēm, ārvalstu diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām, nerezidentu (ārvalsts komersantu) pastāvīgajām pārstāvniecībām Latvijā un nodokļu maksātāju struktūrvienībām ir publiski pieejams, un tā ierakstiem ir publiska ticamība.

Nodokļu maksātāju reģistrs ir pieejams Valsts ieņēmumu dienesta ārējās tīmekļa vietnes www.vid.gov.lv sadaļā "Publiskojamo datu bāze" – "Saimnieciskās darbības veicēji, VID reģistrētās juridiskās personas un citas personas" un "Nodokļu maksātāji un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrs".

4. Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā reglamentē:

4.1. likums "Par nodokļiem un nodevām";

4.2. Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumi Nr.537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā";

4.3. likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli";

4.4. likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu";

4.5. Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumi Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli".

5. Ar normatīvajiem aktiem, kas reglamentē nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā, var iepazīties Valsts ieņēmumu dienesta klientu apkalpošanas centros vai Valsts ieņēmumu dienesta ārējā tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv.

2. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējamie nodokļu maksātāji un nodokļu maksātāju struktūrvienības

2.1. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējamās fiziskās personas

6. Valsts ieņēmumu dienests nodokļu maksātāju reģistrā reģistrē **fiziskās personas**, kuras:

6.1. ir darba devēji;

6.2. veic saimniecisko darbību;

Ja fiziskā persona ir reģistrējusies Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā individuālā komersanta statusā, tā vienlaikus nevar tikt reģistrēta Valsts ieņēmumu dienestā saimnieciskās darbības veicēja statusā.

6.3. kuras atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējas un ir paziņojušas Valsts ieņēmumu dienestam par saimnieciskās darbības veikšanu;

Ja fiziskai personai nerodas saimnieciskās darbības izdevumi vai tie ir nebūtiski, fiziskā persona, gūstot ienākumu no īpašuma (iznomājot vai izīrējot nekustamo īpašumu, nododot lietu tālāk apakšnomniekam vai apakšīrniekam, iznomājot kustamo mantu vai gūstot samaksu par dabas resursu izmantošanu vai izmantošanas aprobežojumiem), var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs. Šajā gadījumā fiziskā persona nav tiesīga piemērot saimnieciskās darbības izdevumus un tajos iekļaut ar īpašuma uzturēšanu un pārvaldīšanu saistītos izdevumus, izņemot nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par attiecīgo nekustamo īpašumu¹.

6.4. kuras ir pašnodarbinātie²;

Pašnodarbinātais ir:

- persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā un kura gūst ienākumu no intelektuālā īpašuma, izņemot autortiesību mantinieku un citu autortiesību pārnēmēju, un ir reģistrējusies kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja;
- zvērināts notārs;
- zvērināts advokāts;
- zvērināts revidents;

¹ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta divpadsmitā daļa.

² Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 1.panta 3.punkts.

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

- prakses ārsts, prakses farmaceits, prakses veterinārārsts, prakses optometrists;

- cita fiziskā persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā un kura reģistrējusies kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātāja;

- zemnieku (zvejnieku) saimniecības īpašnieks, kas, nebūdams darba tiesiskajās attiecībās ar savas zemnieku (zvejnieku) saimniecības pārvaldes institūciju, veic šīs zemnieku (zvejnieku) saimniecības vadības funkciju, ja šajā zemnieku (zvejnieku) saimniecībā likumā noteiktajā kārtībā nav iecelts (ievēlēts) pārvaldnieks (direktors);

- persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā un kuras darbu apmaksā no Latvijas Republikai piešķirtajiem ārvalstu tehniskās palīdzības vai starptautisko finanšu institūciju aizdevuma līdzekļiem;
- zvērināts tiesu izpildītājs;
- individuālais komersants, tai skaitā individuālais komersants, kurš
- vada transportlīdzekli pasažieru komercpārvadājumos ar taksometru vai vieglo automobili;
- mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

6.5. kuras ir iekšzemes darba ņēmēji pie darba devēja – ārvalstnieka;

Iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka ir 15 gadu vecumu sasniegusi fiziskā persona, kuru Latvijas Republikas teritorijā nodarbina:

- darba devējs – ārvalstu nodokļu maksātājs, ja šīs personas pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā;

- citas dalībvalsts darba devējs un kurai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulas (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu 11., 12., 13., 14., 15. un 16.pantu piemēro Latvijas Republikas normatīvos aktus³.

6.6. kuras ir ārvalstu darba ņēmēji pie darba devēja – ārvalstnieka;

Ārvalsts darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka ir persona, kuru nodarbina darba devējs – ārvalsts nodokļu maksātājs, ja šī persona ir sasniegusi 15 gadu vecumu, šīs personas pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijas Republikā un tā uzturas Latvijas Republikā 183 dienas vai ilgāk jebkurā 12 mēnešu periodā, kas sākas vai beidzas taksācijas gadā⁴.

6.7. kuras atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem no saviem algotā darba ienākumiem pašas aprēķina un maksā algas nodokli;

Ja nodokļu maksātāju nodarbina darba devējs – ārvalstu nodokļu maksātājs, nodokli aprēķina un budžetā iemaksā darba devējs vai pats maksātājs⁵.

³ Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 1.panta 4.punkts.

⁴ Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 1.panta 5.punkts.

⁵ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 4.panta pirmās daļas 4.punkts.

Ja par darbu maksā no Latvijas Republikai piešķirtajiem ārvalstu finanšu vai tehniskās palīdzības vai starptautisko finanšu institūciju aizdevuma līdzekļiem, nodokli aprēķina darba devējs vai pats nodokļu maksātājs⁶.

Ja darba devējam – nerezidentam Latvijas Republikā ir pastāvīgā pārstāvniecība, algas nodokli vispārējā kārtībā aprēķina un budžetā iemaksā darba devējs (tā pastāvīgā pārstāvniecība)⁷.

Atbilstoši likumam “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” fiziskā persona pati aprēķina algas nodokli no saviem algota darba ienākumiem un iemaksā to budžetā, ja algas nodokli par tās ienākumiem nemaksā darba devējs un ja šī persona:

- ir darba attiecībās ar darba devēju, kurš ir ārvalstu privāto tiesību fiziskā vai juridiskā persona (nerezidents), kam Latvijas Republikā nav pastāvīgās pārstāvniecības;

- ir darba attiecībās ar ārvalstu diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību Latvijas Republikā (attiecas uz šo pārstāvniecību vietējo personālu);

- uz darba līguma pamata saņem atlīdzību par tāda darba izpildi, kas tiek finansēts no ārvalstu tehniskās palīdzības vai starptautisko finanšu institūciju aizdevuma līdzekļiem;

- ir darba attiecībās ar darba devēju – fizisku personu, kas ir ārvalstu nodokļu maksātājs;

- ir nacionālais eksperts, kas strādā citā valstī ar Eiropas Savienības līdzdalību finansēta starptautiska projekta ietvaros, un ienākuma izmaksātājs ir nerezidents⁸.

2.2. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējamie subjekti, kas nav reģistrējami Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā

7. Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājus reģistrē šādus subjektus, kas nav reģistrējami Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā:

7.1. ārvalstu diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības;

7.2. nerezidentu (ārvalsts komersantu) pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā, kas saskaņā ar likumu “Par nodokļiem un nodevām” visu nodokļu likumu piemērošanai uzskatāmas par atsevišķiem iekšzemes nodokļu maksātājiem.

8. Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātājus reģistrē nodokļu maksātāju struktūrvienības, t.sk. tīmekļa vietņu struktūrvienības.

Struktūrvienība ir juridiskās personas vai uz līguma vai norunas pamata izveidotu fizisko un juridisko personu grupu vai to pārstāvju (citas personas) teritoriāli nošķirta saimnieciska vienība, kuras atrašanās vietā tiek veikta saimnieciskā darbība Latvijas Republikā vai ārpus Latvijas Republikas teritorijas teritoriāli nošķirta saimnieciska vienība. Struktūrvienībai nav juridiskās personas statusa.

⁶ Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 4.panta pirmās daļas 5.punkts.

⁷ Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 “Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība” 14.punkts.

⁸ Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 “Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtība” 12.punkts.

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

Struktūrvienībai ir jābūt teritoriāli izvietotai konkrētā adresē **ārpus juridiskās adreses**.

Ja nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības veikšanas vietas ir izvietotas zemes gabalos ar atsevišķiem kadastra numuriem un adresēm, saimnieciskās darbības veikšanas vietas ir atsevišķi reģistrējamas Valsts ieņēmumu dienestā kā struktūrvienības.

Savukārt, ja nodokļu maksātāja saimnieciskā darbība ir saistīta ar ienākumu gūšanu no lauksaimniecībā izmantojamās zemes (piemēram, gūstot ienākumus no augkopības, dārzkopības u.c.) vai no mežistrādē izmantojamās zemes (piemēram, gūstot ienākumus no meža ciršanas), tad to nav nepieciešams atsevišķi reģistrēt Valsts ieņēmumu dienestā kā struktūrvienības.

Ja uz lauksaimniecībā izmantojamās zemes vai mežizstrādē izmantojamās zemes nodokļu maksātājs ir izveidojis atsevišķi no juridiskās adreses vietas teritoriāli nošķirtu saimniecisko vienību (piemēram, uz mežizstrādē izmantojamās zemes - koklaukumu, kokzāģētavu, vai uz lauksaimniecībā izmantojamās zemes - dārzeņu noliktavu, siltumnīcu), lai tajā veiktu ar saimniecisko darbību saistītu noteikta veida specifisku darbību (piemēram, uzkrāt koksni, uzglabāt dārzeņus vai tml.), tad minētā teritoriāli nošķirtā saimnieciskā vienība ir reģistrējama Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātāja struktūrvienība.

Par struktūrvienību uzskata arī tīmekļa vietni vai mobilo lietotni, kurā ir izvietotas preču vai pakalpojumu tirdzniecības un pasūtījumu pieņemšanas vai komplektēšanas sistēmas, pasūtījumu sistēma vai norēķinu sistēma, vai kurā veic cita veida saimniecisko darbību, kuras rezultātā tiek gūti ieņēmumi.

Personai ir pienākums reģistrēt Valsts ieņēmumu dienestā kā savas saimnieciskās darbības struktūrvienību tādu tīmekļa vietni vai mobilo lietotni, ar kuras starpniecību persona plāno veikt vai jau veic saimniecisko darbību, t.i., veic vai plāno veikt sistemātisku un patstāvīgu darbību par atlīdzību (piemēram, tīmekļa vietnē veic preču pārdošanu vai pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību).

Arī tīmekļa vietnes, kurās nodokļu maksātājs sniedz pakalpojumus – izvieto citu komersantu reklāmas vai bānerus par maksu, ir jāreģistrē Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātāja struktūrvienības.

Tīmekļa vietnes, kuras nodokļu maksātāji uztur vienīgi mārketinga un informatīvajiem nolūkiem, šajās tīmekļa vietnēs tieši neveicot saimniecisko darbību, nav jāreģistrē Valsts ieņēmumu dienestā kā nodokļu maksātāja struktūrvienības.

Par tīmekļa vietņu vai mobilo lietotņu reģistrācijas nosacījumiem var iepazīties šeit: <https://www.vid.gov.lv/lv/strukturvienibas-registracija>

Pienākums reģistrēt tīmekļa vietni Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības struktūrvienību attiecas tikai uz tām personām, kurām ir pienākums nodokļus aprēķināt un maksāt Latvijas Republikā.

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

Reģistrējot struktūrvienību Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā, ir jāizvēlas viens no šiem veidiem.

1) Saimnieciskās darbības vieta.

Šāda struktūrvienība jāreģistrē, ja pastāvīga fiziska darbības vieta ir ārpus juridiskās vai deklarētās adreses (citā adresē, ar citu kadastra apzīmējumu).

Piemērs

Juridiskajai personai, kas nodarbojas ar metāla konstrukciju ražošanu, ir trīs ražošanas vietas. Minētās ražošanas vietas atrodas ēkās, kas ir blakus, taču katrai ēkai sava adrese un kadastra numuri.

Visas trīs ražošanas vietas - saimnieciskajai darbībai izmantotās saimnieciskās vienības ārpus juridiskās adreses ir jāreģistrē Valsts ieņēmumu dienestā kā struktūrvienības.

Piemērs

Juridiskā persona ir izveidojusi atsevišķi no juridiskās adreses koplietošanas biroja telpas, lai tajā veiktu saimniecisko darbību – sniegt konsultācijas.

Šajā gadījumā teritoriāli nošķirtā saimnieciskā vienība ir reģistrējama kā nodokļu maksātāja struktūrvienība arī gadījumā, ja tā ir nomāta.

Savukārt gadījumā, ja minēto saimniecisko vienību izmanto arī citas personas, tām nav jāreģistrē sava struktūrvienība šajā koplietošanas birojā.

2) Tīmekļvietne vai mobilā lietotne.

Šāda elektroniskā struktūrvienība ir jāreģistrē, ja saimnieciskā darbība notiek tīmekļvietnē, mobilajā lietotnē vai interneta platformā, kurā klients var pasūtīt preci vai pakalpojumu un/vai par to samaksāt.

Kā pareizi reģistrēt elektroniskās struktūrvienības nosaukumu:

- Tīmekļvietnei jānorāda vietnes pilna adrese.

Piemēram, www.nosaukums.lv, <https://nosaukums.lv>, <http://nosaukums.com>.

- Tirdzniecības profilam interneta platformā jānorāda platformas adrese, ietverot profila nosaukumu.

Piemēram, www.ebay.com/usr/nosaukums, www.ebay.com/sch/nosaukums, www.stores.ebay.com/nosaukums, www.facebook.com/pg/nosaukums u. tml.

Mobilajai lietotnei (aplikācijai) jānorāda, ka tā ir mobilā lietotne, un jānorāda nosaukums: mobilā aplikācija "Nosaukums".

Piemēram, mobilā aplikācija "Attaisnotie izdevumi".

- Tirdzniecības platformas mobilajai lietotnei papildus nosaukumam jānorāda arī savs profils / veikala nosaukums.

Piemēram, mobilā lietotne "Bolt/Wolt Food" veikala nosaukums.

Piemērs

Kad nodokļu maksātājam ir gan tīmekļa vietne www.XXXX.lv, gan mobilā aplikācija XXXX, un saprotams, ka pēc būtības gan tīmekļa vietnē, gan mobilajā vietnē ir iespēja iegādāties preces, tad uzskatāms, ka minētajam nodokļu maksātājam ir jāreģistrē divas struktūrvienības – gan tīmekļa vietne, gan mobilā lietotne – piemēram, "Tīmekļa vietne www.XXXX.lv" un "Mobilā aplikācija XXXX".

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

Piemērs

Persona veic saimniecisko darbību – sniedz grafiskā dizainera pakalpojumus. Klientu pasūtījumus persona saņem sociālajā platformā www.facebook.com, kur izveidojis savu dizainera profilu. Personai ir jāreģistrē struktūrvienība – tīmekļvietne <https://www.facebook.com/dizaineraprofils>.

Piemērs

Uzņēmums nomā telpas tirdzniecības centrā, kur izvietots rūpniecības preču veikals "A". Vienlaikus uzņēmums izveido savu mobilo lietotni "A". Veikala klienti var pasūtīt un apmaksāt preces mobilajā lietotnē. Uzņēmumam ir jāreģistrē divas struktūrvienības, katrai norādot atšķirīgu veidu:

- *struktūrvienības veids "Saimnieciskās darbības vieta" – rūpniecības preču veikals "A", norādot tirdzniecības centra adresi;*
 - *struktūrvienības veids "Tīmekļa vietne vai Mobilā aplikācija" – Mobilā lietotne "A".*
-

Piemērs

Izņēmumi, kad nav jāreģistrē elektroniskā struktūrvienība, bet "Izbraukuma pakalpojums".

Pakalpojuma sniedzējs nav uzskatāms par e-komersantu, ja izmanto elektronisko lietotni vai vietni tikai kā saziņas līdzekli ar klientu. Šādā gadījumā pieprasījumu plūsmu virza lietotnes īpašnieks tā, lai nodrošinātu saziņu starp pakalpojumu sniedzēju un saņēmēju. Pakalpojuma saņēmējam – klientam nav iespēju izvēlēties noteiktu pakalpojumu sniedzēju, kam samaksāt par piegādi vai par nokļūšanu izvēlētajā adresē.

3) Izbraukuma pakalpojums.

Šāda struktūrvienība jāreģistrē, ja saimnieciskā darbība notiek vairākās vietās (nevis vienā pastāvīgajā vietā) un regulāri (vismaz 2-3 reizes gadā).

Piemēram, struktūrvienības veidu "Izbraukuma pakalpojums" reģistrē nodokļu maksātāji, kuri nodarbojas ar:

- *mežizstrādi;*
 - *būvniecību;*
 - *dažādu individuālo pakalpojumu sniegšanu pie klienta;*
 - *asistenta pakalpojumu sniegšanu invalīdam;*
 - *gida pakalpojumu sniegšanu;*
 - *iekārtu montēšanu, uzstādīšanu, remontu;*
 - *ielu tirdzniecību (ja tirdzniecības nenotiek vienā pastāvīgajā atrašanas vietā);*
 - *tirdzniecību (arī tikai sezonas laikā) tirgos (ja tirdzniecība notiek vienā tirgū/tirgus vietā, tad jāreģistrē struktūrvienības veikšanas veids "Saimnieciskās darbības vieta", ja dažādos tirgos vai tirdzniecības abonements tiek pirksts uz īsu periodu (piem. dienu, nedēļu), tad – "Izbraukuma pakalpojums");*
 - *mobilo ēdināšanu, ēdienu vai citu preču piegādi;*
 - *taksometru pakalpojumi;*
- un tml.*

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

Nav jāreģistrē tāds izbraukuma pakalpojums, kas nenotiek regulāri (vienreizējs pasākums) un, ja izbraukuma pakalpojuma vieta tiek izmantota saimnieciskai darbībai mazāk par 10 dienām.

Piemēram, vienas vai divu dienu ielu tirdzniecība pilsētas svētkos, kas notiek vienu reizi gadā.

Gadījumi, kad "Izbraukuma pakalpojums" jāreģistrē sniedzot pakalpojumus caur tīmekļvietni vai mobilo aplikāciju:

- Fiziskajām personām, kas sniedz kurjerpakalpojumus (ēdienu, preču piegāde), izmantojot tīmekļvietni vai mobilo lietotni kā saziņas līdzekli. Šādā gadījumā fiziskajām personām ir jāreģistrē saimnieciskā darbība un struktūrvienība. Reģistrējot struktūrvienību jāizvēlas "Izbraukuma pakalpojums".

Piemērs

Pircējs Xolt Food vai XXolt lietotnē var izvēlēties restorānu, no kura iegādāties preces, bet nevar izvēlēties kurjeru, kas šo precis piegādās. Kurjeram ir jāreģistrē gan sava saimnieciskā darbība, gan struktūrvienība, norādot "Izbraukuma pakalpojums".

- Juridiskajām personām, kas sniedz taksometru pakalpojumus, izmantojot tīmekļvietnes vai mobilās lietotnes.

Piemērs

Klients izmanto lietotni Xolt vai Xorus Taxi un vēlas nokļūt noteiktā adresē. Klients var izvēlēties lietotnē izdevīgāko braucienu, bet nevar izvēlēties noteiktu taksometru pakalpojumu sniedzēju, kas nodrošinās aizvešanu. Taksometra pakalpojuma sniedzējam ir jāreģistrē gan juridiskā adrese, kurā reģistrēts uzņēmums, gan atsevišķa struktūrvienība, norādot "Izbraukuma pakalpojums".

4) Struktūrvienība ārvalstī.

Šāda struktūrvienība jāreģistrē, ja saimnieciskā darbība tiek veikta ārpus Latvijas teritorijas.

Piemērs

Juridiskajai personai ir darbinieki Lietuvā, kas darbu veic attālināti speciāli tam iznomātajās telpās.

Ievērojot struktūrvienības definīciju un tās reģistrācijas mērķi, arī ārpus Latvijas izvietoto teritoriāli nošķirto saimniecisko vienību, kuras atrašanās vietā tiek veikta (vai plānots veikt) saimnieciskā darbība, ir jāreģistrē Valsts ieņēmumu dienestā kā struktūrvienība.

Tādā veidā iznomātās telpās Lietuvā ir jāreģistrē Valsts ieņēmumu dienestā kā struktūrvienība, ja telpas nomā un tajās tiek veiktas darbības saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

9. Publiskās personas un iestādes iekļauj nodokļu maksātāju reģistrā, pamatojoties uz informāciju, kas saņemta no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra. Sākot ar 2018.gada 1.jūniju, publiskās personas un iestādes Latvijas

Republikas Uzņēmumu reģistrs ieraksta publisko personu un iestāžu sarakstā, piešķir reģistrācijas numuru, kas vienlaikus ir arī nodokļu maksātāja reģistrācijas kods, un minēto informāciju nodod Valsts ieņēmumu dienestam iekļaušanai nodokļu maksātāju reģistrā.

3. Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējamo nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrēšanas termiņi

10. Fiziskās personas reģistrējas kā nodokļu maksātāji Valsts ieņēmumu dienestā šādos termiņos:

10.1. fiziskās personas, kuras ir darba devēji, – **10 dienu** laikā pēc līguma noslēgšanas ar darba ņēmēju par darba veikšanu par atlīdzību;

Piemērs

Fiziskā persona 202X.gada 5.janvārī noslēdz darba līgumu, pieņemot darbā mājkalpotāju. Fiziskai personai – darba devējam ir pienākums līdz 15.janvārim reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā.

10.2. fiziskās personas, kuras veic saimniecisko darbību, – **pirms** saimnieciskās darbības uzsākšanas;

Piemērs

Fiziskā persona vēlas sniegt apavu labošanas pakalpojumus, sākot ar 202X.gada 1.februāri. Personai ir pienākums pirms darbības uzsākšanas, t.i., līdz 202X.gada 1.februārim, Valsts ieņēmumu dienestā reģistrēties saimnieciskās darbības veicēja statusā, norādot saimnieciskās darbības jomu, kurā tiks veikta saimnieciskā darbība.

Fiziskā persona, kas gūst ienākumu no piemājas saimniecības vai personīgās palīgsaimniecības, vai no sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedijamās sugas indivīda – parka vīngliemeža (*Helix pomatia*) – ieguves, ja minētie ienākumi nepārsniedz 3000 eiro gadā, var neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicējs⁹.

Personai ir pienākums piecu darba dienu laikā pēc dienas, kad minētie taksācijas gada ienākumi ir sasnieguši 3000 eiro, reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējam¹⁰.

⁹ Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 11.panta trīspadsmitā daļa.

¹⁰ Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 28.panta 15.punkts.

Piemērs

Fiziskā persona gūst ienākumus no piemājas saimniecības. Veicot 202X.gada ienākumu uzskaiti un summējot piemājas saimniecībā gūtos ienākumus no gada sākuma, persona konstatē, ka minētie ienākumi 202X.gada 30.novembrī ir sasnieguši 3020,00 eiro.

Personai ir pienākums piecu darba dienu laikā reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā saimnieciskās darbības veicēja statusā. Tā kā 202X.gada 5.decembris ir sestdiena, t.i., brīvdiena, personai jāreģistrējas līdz 7.decembrim.

10.3. fiziskās personas, kuras atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējas, – **piecu darbdienu laikā** pēc tāda līguma noslēgšanas dienas, kas rada pienākumu fiziskai personai par to paziņot;

Piemērs

Fiziskā persona 202X.gada 3.martā noslēdz nomas līgumu ar juridisku personu par sev piederošās lauksaimniecības zemes iznomāšanu. Fiziskai personai saistībā ar zemes iznomāšanu nerodas nekādi izdevumi, izņemot nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par attiecīgo zemes gabalu.

Tā kā personai saistībā ar zemes iznomāšanu izdevumi nerodas, tā izvēlas saimniecisko darbību Valsts ieņēmumu dienestā neregistrēt.

Personai piecu darbdienu laikā no nomas līguma noslēgšanas dienas, t.i., līdz 202X.gada 10.martam (jo 6. un 7.marts ir brīvdiena), ir pienākums paziņot Valsts ieņēmumu dienestam par neregistrējamās saimnieciskās darbības veikšanu.

Fiziskā persona, kura ir individuālā uzņēmuma, zemnieku vai zvejnieku saimniecības īpašnieks vai reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, ja tā gūst arī ienākumu no sev (kā fiziskai personai) piederoša nekustamā īpašuma, vienlaikus var paziņot Valsts ieņēmumu dienestam par nodokļa maksāšanu no ienākuma no nekustamā īpašuma, neregistrējot Valsts ieņēmumu dienestā saimniecisko darbību.

Piemērs

Fiziskā persona ir zemnieku saimniecības īpašiece un par zemnieku saimniecības lauksaimnieciskās darbības ienākumiem maksā iedzīvotāju ienākuma nodokli. 202X.gada 2.septembrī fiziskā persona noslēdz īres līgumu ar citu fizisku personu par sev piederošā dzīvokļa izīrēšanu. Saistībā ar dzīvokļa izīrēšanu fiziskai personai izdevumi nerodas un tā izvēlas paziņot par nodokļa maksāšanu no ienākuma no nekustamā īpašuma, neregistrējot Valsts ieņēmumu dienestā saimniecisko darbību.

Personai ir pienākums piecu darbdienu laikā no īres līguma noslēgšanas dienas, t.i., līdz 9.septembrim, paziņot Valsts ieņēmumu dienestam par neregistrējamās saimnieciskās darbības veikšanu.

10.4. fiziskās personas – pašnodarbinātie – **vienlaikus** ar saimnieciskās darbības reģistrēšanu;

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

Piemērs

Fiziskā persona 202X.gada novembrī vēlas uzsākt auto remonta pakalpojumu sniegšanu un 30.oktobrī reģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja. Vienlaikus ar saimnieciskās darbības reģistrāciju persona tiek reģistrēta arī kā pašnodarbinātā persona.

10.5. iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka – **10 dienu laikā** pēc līguma noslēgšanas par darba veikšanu par atlīdzību (neatkarīgi no tā, vai līgums noslēgts saskaņā ar Latvijas vai citas valsts tiesību aktiem). (Minētā reģistrācija ir saistīta ar valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanu.);

Piemērs

Ārvalsts komersants (Lietuvas rezidents) Latvijā nodarbina darba ņēmēju – Lietuvas rezidentu. Darba līgums ar darba devēju ir noslēgts 202X.gada 11.janvārī. Darba ņēmējam nav izsniegts sertifikāts A1.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulas (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu 11.panta 1.punktā un 3.punkta a)apakšpunktā noteikto personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakļautas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu. Ievērojot minētās regulas 12.–16.pantu, persona, kas veic darbību nodarbinātas vai pašnodarbinātas personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakļauta minētās dalībvalsts tiesību aktiem.

Sociālās nodrošināšanas jomā darbinieks ir pakļauts Latvijas Republikas valsts sociālajai apdrošināšanai.

Citas dalībvalsts darba devējs ar personu, kurai saskaņā ar šīs regulas 11., 12., 13., 14., 15. un 16.pantu piemēro Latvijas Republikas normatīvos aktus, var vienoties par to, kādā statusā šī persona veiks valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas: darba ņēmēja statusā vai iekšzemes darba ņēmēja pie darba devēja – ārvalstnieka statusā. Par šādu vienošanos citas dalībvalsts darba devējs informē Valsts ieņēmumu dienestu¹¹.

Obligāto iemaksu aprēķināšanas un iemaksāšanas budžetā vajadzībām Valsts ieņēmumu dienestā jāreģistrējas darba devējam – ārvalsts komersantam – vai pašam darbiniekam.

Ja darba devējs – ārvalsts komersants – ir vienojies ar darba ņēmēju, ka tas obligātās iemaksas veiks kā iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka, darba ņēmējs reģistrējas nodokļu maksātāju reģistrā 10 dienu laikā no statusa iegūšanas dienas (no līguma noslēgšanas par darba veikšanu par atlīdzību), t.i., līdz 202X.gada 21.janvārim, uzrādot ar darba devēju noslēgto darba līgumu.

Kārtība, kādā citas dalībvalsts **darba devējs**, kas nodarbina darba ņēmēju, kuram saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulu (EK) Nr.883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu piemēro Latvijas Republikas normatīvos aktus, reģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā kā obligāto iemaksu veicējs, un reģistrācijai nepieciešamie dokumenti noteikti Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumu Nr.827 "Noteikumi par valsts sociālās

¹¹ Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 6.panta septiņpadsmitā daļa.

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli” [6.punktā](#).

10.6. ārvalsts darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka – **10 dienu laikā** no statusa iegūšanas dienas Latvijas Republikā, t.i., no 184.uzturēšanās dienas Latvijā. (Minētā reģistrācija ir saistīta ar valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanu.);

10.7. fiziskās personas, kuras atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem no saviem algotā darba ienākumiem pašas aprēķina un maksā algas nodokli, – **rezidenti – līdz tā mēneša beigām**, kas seko mēnesim, kurā fiziskā persona ir stājusies darba tiesiskajās attiecībās ar minēto darba devēju (darba devēju uzskaitījumu skatīt šī metodiskā materiāla 6.lp.). (Minētā reģistrācija ir saistīta ar algas nodokļa samaksu.);

Piemērs

Igaunijas darba devējs, kam Latvijas Republikā nav reģistrēta pastāvīgā pārstāvniecība, Latvijā nodarbina darba ņēmēju – Latvijas rezidentu. Darba līgums ar Igaunijas darba devēju ir noslēgts 202X.gada 2.novembrī.

Tā kā darba devējs ir ārvalstu nodokļu maksātājs, kam Latvijas Republikā nav reģistrēta pastāvīgā pārstāvniecība, algas nodokli aprēķina un budžetā iemaksā pats darba ņēmējs. Darba ņēmējs reģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā kā algas nodokļa maksātājs līdz tā mēneša beigām, kas seko mēnesim, kurā fiziskā persona ir stājusies darba attiecībās ar minēto darba devēju, t.i., līdz 202X.gada 30.decembrim, uzrādot noslēgto darba līgumu.

10.8. fiziskās personas, kuras atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem no saviem algotā darba ienākumiem pašas aprēķina un maksā algas nodokli, – **nerezidenti – līdz tā mēneša beigām**, kas seko mēnesim, kurā fiziskā persona ieradusies Latvijas Republikā veikt algotu darbu ārvalsts darba devēja labā.

11. Ārvalstu diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības reģistrējas kā nodokļu maksātāji Valsts ieņēmumu dienestā **10 dienu laikā** no to izveidošanas dienas.

12. Nerezidentu (ārvalstu komersantu) pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā atbilstoši to darbības vietai Latvijā – **10 dienu laikā** no to darbības uzsākšanas Latvijā.

13. Nodokļu maksātāju struktūrvienības, t.sk. tīmekļvietņu struktūrvienības, reģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā **10 dienu laikā** no lēmuma par struktūrvienības izveidošanu pieņemšanas atbilstoši tā nodokļu maksātāja juridiskajai adresei, kurš izveidojis struktūrvienību.

14. Publiskās personas un iestādes iekļauj nodokļu maksātāju reģistrā saskaņā ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra sniegtajām ziņām **ne vēlāk kā vienas darbdienu laikā** pēc tam, kad saņemta informācija no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra par ieraksta izdarīšanu publisko personu un iestāžu sarakstā.

4. Valsts ieņēmumu dienestā iesniedzamie dokumenti

15. Fiziskā persona un subjektu, kas nav reģistrējami Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, pārstāvji, reģistrējoties Valsts ieņēmumu dienestā, uzrāda personu apliecinošu dokumentu.

16. Ja dokumentus Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz reģistrējamā nodokļu maksātāja pilnvarotā persona, tā uzrāda personu apliecinošu dokumentu un pilnvarojumu iesniegt dokumentus.

17. Fiziskās personas, reģistrējoties Valsts ieņēmumu dienestā, iesniedz šādus dokumentus:

17.1. aizpildītu nodokļu maksātāja (fiziskās personas) reģistrācijas lapu (Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumu Nr.537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" 1.pielikums);

17.2. nekustamā īpašuma (ēkas vai dzīvokļa īpašuma) īpašnieka vai tiesiskā valdītāja izsniegtu piekrišanu nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības veikšanas vietas reģistrācijai attiecīgajā ēkā vai dzīvokļa īpašumā.

Ja nekustamajam īpašumam, kurā reģistrē saimniecisko darbību, ir vairāki kopīpašnieki, saimnieciskās darbības veicējam ir jāiesniedz visu nekustamā īpašuma kopīpašnieku vai tiesisko valdītāju piekrišana saimnieciskās darbības veikšanas vietas adreses reģistrācijai minētajā nekustamajā īpašumā.

Piekrišanā norāda ēkas kadastra apzīmējumu vai telpu grupas kadastra apzīmējumu, īpašnieka, kopīpašnieku vai tiesisko valdītāju vārdu, uzvārdu un personas kodu vai nosaukumu (firmu) un reģistrācijas numuru.

Ja reģistrācijas lapu (Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumu Nr.537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" 1.pielikums) paraksta persona, kurai pieder konkrētajā adresē norādītais nekustamais īpašums vai tā kopīpašuma domājamā daļa vai kura ir deklarējusies konkrētajā adresē, nekustamā īpašuma (ēkas vai dzīvokļa īpašuma) īpašnieka vai tiesiskā valdītāja un nekustamā īpašuma kopīpašnieku vai tiesisko valdītāju piekrišana nav jāiesniedz.

Kadastra apzīmējums nav tas pats, kas kadastra numurs.

Nekustamajam īpašumam ir kadastra numurs, bet nekustamā īpašuma sastāvā esošajiem objektiem – būvēm (ēkām) un telpu grupām – kadastra apzīmējums.

Būves (ēkas) kadastra apzīmējumu veido 14 cipari; telpu grupas kadastra apzīmējumu veido 17 cipari.

Kadastra apzīmējumu var noskaidrot Valsts zemes dienesta datu publicēšanas un e-pakalpojumu portālā www.kadastrs.lv.

18. Personas, kuras atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

darbības veicējas un kuras paziņo Valsts ieņēmumu dienestam par saimnieciskās darbības veikšanu, iesniedz šādus dokumentus:

18.1. paziņojumu (Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumu Nr.537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" 7.pielikums) par to, ka vēlas saimnieciskās darbības ienākumu noteikt atbilstoši likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" [11.panta divpadsmitajai](#) daļai;

18.2. kopiju katram līguma, kas noslēgts par nekustamā īpašuma iznomāšanu vai izīrēšanu, lietu nodošanu apakšnomniekam vai apakšīrniekam, kustamās mantas iznomāšanu, dabas resursu izmantošanu vai izmantošanas aprobežojumiem vai ienākumu gūšanu no kustamās lietas atsavināšanas.

19. Fiziskā persona – darba devējs –, reģistrējoties Valsts ieņēmumu dienestā, iesniedz ar darba ņēmēju noslēgto līgumu (kopiju) par darba veikšanu par atlīdzību.

20. Iekšzemes darba ņēmējs pie darba devēja – ārvalstnieka, reģistrējoties Valsts ieņēmumu dienestā, iesniedz līgumu (kopiju) par darba veikšanu par atlīdzību.

21. Ārvalstu darba ņēmēji pie darba devēja – ārvalstnieka, reģistrējoties Valsts ieņēmumu dienestā, iesniedz dokumentus, kuros norādīts:

21.1. nosūtītājvalsts darba devēja nosaukums un juridiskā adrese;

21.2. laikposms, uz kādu persona nosūtīta veikt konkrētu darbu Latvijas Republikā (attiecīgā laikposma sākuma un beigu datums, mēnesis un gads);

21.3. pakļautība attiecīgās valsts sociālās apdrošināšanas normatīvajiem aktiem.

22. Fiziskām personām – pašnodarbinātajiem, uz kuriem attiecas profesionālās darbības jomu reglamentējošie normatīvie akti, kuros noteiktas īpašas prasības attiecībā uz profesionālās darbības veicēja izglītību, profesionālo kvalifikāciju apliecinošiem dokumentiem vai profesionālās darbības nosaukuma lietošanu, – reģistrējoties Valsts ieņēmumu dienestā nodokļu maksātāju statusā, reģistrācijas lapas iesniegšanas brīdī ir jābūt tiesīgiem darboties konkrētajā profesijā kā saimnieciskās darbības veicējiem.

23. Reģistrējot Valsts ieņēmumu dienestā subjektus, kas nav reģistrējami Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, iesniedz (uzrāda) šādus dokumentus:

23.1. pieteikumu (Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumu Nr.537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" 2.pielikums);

23.2. nekustamā īpašuma (ēkas vai dzīvokļa īpašuma) īpašnieka vai tiesiskā valdītāja izsniegtu piekrišanu valsts institūcijas vai cita subjekta reģistrācijai attiecīgajā ēkā vai dzīvokļa īpašumā. Ja nekustamajam īpašumam ir kopīpašnieki, valsts institūcijas vai cita subjekta reģistrācijai attiecīgajā ēkā vai dzīvokļa īpašumā nepieciešams iesniegt nekustamā īpašuma visu kopīpašnieku vai to tiesisko valdītāju piekrišanu. Piekrišanā norāda ēkas kadastra apzīmējumu vai telpu grupas kadastra apzīmējumu, īpašnieka, kopīpašnieku vai tiesisko valdītāju vārdu, uzvārdu un personas kodu vai nosaukumu (firmu) un reģistrācijas numuru.

Ja pieteikumu paraksta persona, kurai pieder adresē norādītais nekustamais īpašums vai nekustamā īpašuma kopīpašuma domājamā daļa, nekustamā īpašuma (ēkas vai dzīvokļa īpašuma) īpašnieka vai tiesiskā valdītāja un nekustamā īpašuma kopīpašnieku vai to tiesisko valdītāju piekrišana nav jāiesniedz.

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

24. Papildus minētajiem dokumentiem iesniedz šādu dokumentu kopijas:

24.1. ārvalstu diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības – Ārlietu ministrijas izziņu par pārstāvniecības akreditāciju Latvijas Republikā;

24.2. nerezidentu (ārvalstu komersantu) pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā dokumentu, kas apliecina ārvalsts komersanta reģistrāciju attiecīgajā valstī, ja attiecīgās ārvalsts tiesību aktos ir paredzēta reģistrācija, bet, ja šāda reģistrācija likumā nav paredzēta, kā arī tiek atvērta ārvalsts organizācijas pārstāvniecība, – citu dokumentu, kas apliecina ārvalsts komersanta vai organizācijas tiesisko statusu attiecīgajā valstī.

25. Reģistrējot nodokļu maksātāja struktūrvienību, galvenais uzņēmums (arī fiziskās personas, kas veic saimniecisko darbību) iesniedz (uzrāda) Valsts ieņēmumu dienestā šādus dokumentus:

25.1. pieteikumu (Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumu Nr.537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" 3.pielikums);

25.2. struktūrvienības telpu lietošanas tiesības apliecinošu dokumentu, kas ir spēkā iesniegšanas brīdī, kopijas, ja struktūrvienības telpas nav reģistrētāja īpašumā;

25.3. nekustamā īpašuma īpašnieka vai tā tiesiskā valdītāja izsniegtu piekrišanu struktūrvienības reģistrēšanai tam piederošajā nekustamajā īpašumā, izņemot, ja struktūrvienības telpas ir reģistrētāja īpašumā;

25.4. ja nekustamajam īpašumam ir kopīpašnieki, struktūrvienības reģistrēšanai attiecīgajā ēkā vai dzīvokļa īpašumā nepieciešams iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā nekustamā īpašuma visu kopīpašnieku vai to tiesisko valdītāju piekrišanu. Piekrišanā norāda ēkas kadastra apzīmējumu vai telpu grupas kadastra apzīmējumu, īpašnieka, kopīpašnieku vai tiesisko valdītāju vārdu, uzvārdu un personas kodu vai nosaukumu (firmu) un reģistrācijas numuru.

Pieteikumu reģistrācijai nodokļu maksātāju reģistrā un reģistrācijai nepieciešamos dokumentus Valsts ieņēmumu dienestā var iesniegt arī elektroniski, parakstot tos ar drošu elektronisko parakstu vai izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu.

Ja nodokļu maksātājs reģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā elektroniski, personu apliecinošs dokuments un pilnvarojums iesniegt dokumentus, ja dokumentus Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz reģistrējamā nodokļu maksātāja pilnvarotā persona, nav jāpievieno.

Nodokļu maksātāja struktūrvienību iespējams reģistrēt arī Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas sadaļā "Reģistri" vai izvēloties "Dokumenti" – "Izveidot jaunu dokumentu" – "Pēc dokumentu grupas" - "Reģistri" – "Iesniegums struktūrvienības reģistrācijai".

Reģistrējot struktūrvienību - tīmekļa vietni vai mobilo lietotni Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas sadaļā "Reģistri", kā struktūrvienības nosaukumu nepieciešams norādīt tīmekļa vietnes vai mobilās aplikācijas adresi, attiecīgi izvēloties struktūrvienības veidu "Tīmekļa vietne vai Mobilā aplikācija".

5. Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācijas kārtība un termiņi

26. Reģistrējot fiziskās personas nodokļu maksātāju reģistrā, piešķir šādus nodokļu maksātāju reģistrācijas kodus:

26.1. personām, kurām Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde piešķirusi personas kodu, piešķirtais nodokļu maksātāja reģistrācijas kods ir identisks personas kodam;

26.2. personām, kurām Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde nav piešķirusi personas kodu, Valsts ieņēmumu dienests piešķir vienpadsmitzīmju nodokļu maksātāja reģistrācijas kodu.

Piemērs

Lietuvas pilsonim Latvijā pieder dzīvoklis, kurš tiek izīrēts. Lietuvas pilsonis nav rezidents Latvijā un viņam nav Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes piešķirta personas koda. Lietuvas pilsonis vēlas Latvijas Republikā reģistrēt saimniecisko darbību.

Reģistrējot fizisko personu – Lietuvas rezidentu – nodokļu maksātāju reģistrā, Valsts ieņēmumu dienests tam piešķir vienpadsmitzīmju nodokļu maksātāja reģistrācijas kodu.

27. Subjektiem, kas nav reģistrējami Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, Valsts ieņēmumu dienests piešķir vienpadsmitzīmju nodokļu maksātāja reģistrācijas kodu.

28. Ievērojot to, ka Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs publiskās personas un iestādes ieraksta publisko personu un iestāžu sarakstā, piešķir reģistrācijas numuru, kas vienlaikus ir arī nodokļu maksātāja reģistrācijas kods, publiskām personām un iestādēm netiek piešķirts atsevišķs nodokļu maksātāja reģistrācijas kods, iekļaujot to nodokļu maksātāju reģistrā.

29. Nodokļu maksātāju struktūrvienībām Valsts ieņēmumu dienests piešķir 11 zīmju nodokļu maksātāja struktūrvienības reģistrācijas kodu.

30. Personas, kuras gūst ienākumus, pamatojoties uz līgumiskajām, darba vai civildienesta tiesiskajām attiecībām, un kuras neveic saimniecisko darbību, uzskatāmas par reģistrētām nodokļu maksātāju reģistrā ar brīdi, kad Valsts ieņēmumu dienestā ir iesniegta informācija par attiecīgo personu.

31. Valsts ieņēmumu dienests ne vēlāk kā **trīs darbdienu** laikā pēc reģistrācijai iesniegto dokumentu saņemšanas reģistrē nodokļu maksātājus un nodokļu maksātāju struktūrvienības nodokļu maksātāju reģistrā, kā arī veic izmaiņas nodokļu maksātāja reģistrācijas datos (ja ir iesniegts ziņojums par izmaiņām reģistrācijas datos) vai pieņem lēmumu par atteikumu reģistrēt nodokļu maksātāju (nodokļu maksātāja struktūrvienību) vai veikt izmaiņas reģistrācijas datos.

32. Valsts ieņēmumu dienests **informāciju nodokļu maksātāju reģistra publiski pieejamā daļā** par reģistrētiem saimnieciskās darbības veicējiem, fiziskajām personām, kuras atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

darbības veicējas un ir paziņojušas Valsts ieņēmumu dienestam par saimnieciskās darbības veikšanu, ārvalstu diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvniecībām, nerezidentu (ārvalsts komersantu) pastāvīgajām pārstāvniecībām Latvijā un nodokļu maksātāju struktūrvienībām **ievieto vienas darbdienu laikā**.

33. Nodokļu maksātājs un nodokļu maksātāju struktūrvienība uzskatāma par reģistrētu nodokļu maksātāju reģistrā ar attiecīgā ieraksta izdarīšanas datumu.

Nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecību papīra veidā neizsniedz.

34. Valsts ieņēmumu dienests atsaka reģistrāciju, ja:

34.1. reģistrējamās personas vai struktūrvienības adrese neatbilst Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētā kadastra objekta adresei;

34.2. reģistrējamās personas adrese ir iekļauta riska adrešu sarakstā;

34.3. reģistrējamai personai – fiziskai personai – nav deklarētās dzīvesvietas adreses;

34.4. reģistrējamai personai – fiziskai personai –, pamatojoties uz kriminālprocesā pieņemtu nolēmumu, ir atņemtas tiesības veikt visu veidu vai noteikta veida komercdarbību;

34.5. reģistrējamā persona nav uzrādījusi vai nav iesniegusi reģistrācijai nepieciešamos dokumentus.

35. Ja saņemts reģistrācijas atteikums, nodokļu maksātājam ir tiesības precizēt iesniedzamos dokumentus un atkārtoti iesniegt tos reģistrācijai nodokļu maksātāju reģistrā.

36. Dokumenti, kuri pirms reģistrācijas atteikuma ir iesniegti Valsts ieņēmumu dienestā un kurus nav nepieciešams precizēt, nav atkārtoti jāiesniedz.

37. Ja tiek mainīta atbilstoši šī metodiskā materiāla Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumu Nr.537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" 1., 2. un 3.pielikumos norādītā informācija, Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētās personas **10 dienu laikā**, iesniedzot attiecīgus pieteikumus (Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumu Nr.537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" 4., 5. un 6.pielikums), paziņo par to Valsts ieņēmumu dienestam.

6. Nodokļu maksātāju reģistrā ierakstāmās ziņas

38. Nodokļu maksātāju reģistrā ieraksta šādas ziņas:

38.1. nodokļu maksātāja vārdu, uzvārdu vai nosaukumu, adresi (deklarētās dzīvesvietas, struktūrvienības (telpu grupas) atrašanās vietas adresi, nosaukumu) un reģistrācijas kodu;

38.2. informāciju par nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības norēķinu kontiem, kas ir atvērti Latvijas Republikā un ārvalstīs;

38.3. informāciju par personām, kuras ir pilnvarotas pārstāvēt nodokļu maksātāju darbībās, kas saistītas ar nodokļu maksātāja reģistrāciju;

38.4. informāciju par subjektu, kas nav reģistrējami Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā, amatpersonām ar paraksta tiesībām, kuras nav reģistrētas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā;

38.5. datumu, kad nodokļu maksātājs un nodokļu maksātāja struktūrvienība ir reģistrēta nodokļu maksātāju reģistrā;

38.6. datumu, kad nodokļu maksātājs un nodokļu maksātāja struktūrvienība ir izslēgta no nodokļu maksātāju reģistra;

38.7. informāciju par patentmaksas maksātāju patentmaksas piemērošanas periodu (patentmaksas maksājuma termiņu);

38.8. datumu, kad Valsts ieņēmumu dienestā ir apstiprināts tās personas paziņojums (Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumu Nr.537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" 7.pielikums), kura atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja un ir paziņojusi Valsts ieņēmumu dienestam par saimnieciskās darbības veikšanu;

38.9. datumu, kad Valsts ieņēmumu dienestā ir apstiprināts tās personas paziņojums par saimnieciskās darbības izbeigšanu, kura atbilstoši iedzīvotāju ienākuma nodokli reglamentējošiem normatīvajiem aktiem var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja un ir paziņojusi Valsts ieņēmumu dienestam par saimnieciskās darbības veikšanu;

38.10. pamatdarbības veidu un papildu darbības veidu atbilstoši Saimnieciskās darbības statistiskajai klasifikācijai Eiropas Kopienā (NACE 2.1. red.) ar detalizāciju līdz četrām zīmēm.

NACE 2.1. red. kodu klasifikators atrodams Centrālās statistikas pārvaldes ārējā tīmekļa vietnē <https://klasis.csp.gov.lv/lv-LV/classifications/NACE21>.

Nodokļu maksātāji, kas uzsāk saimniecisko darbību, informāciju par pamatdarbības veidu atbilstoši saimnieciskās darbības statistiskajai klasifikācijai Eiropas Kopienā iesniedz mēneša laikā pēc saimnieciskās darbības reģistrācijas Valsts ieņēmumu dienestā vai Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā.

Nodokļu maksātājs, reģistrējot saimniecisko darbību Valsts ieņēmumu dienestā, darbības veidus, t.sk. pamatdarbības veidu, var norādīt jau reģistrācijas brīdī.

Nodokļu maksātāji informāciju par savu pamatdarbības un papildu darbības veidu iesniedz, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu.

7. Nodokļu maksātāju izslēgšana no nodokļu maksātāju reģistra

39. Nodokļu maksātājs **10 dienu** laikā pēc lēmuma pieņemšanas par saimnieciskās darbības izbeigšanu, Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējamās personas likvidāciju vai darbības pārtraukšanu un struktūrvienības darbības izbeigšanu par to rakstiski informē Valsts ieņēmumu dienestu.

40. Valsts ieņēmumu dienests izslēdz nodokļu maksātāju no nodokļu maksātāju reģistra, ja:

40.1. ir iesniegts ziņojums par nodokļu maksātāja izslēgšanu no nodokļu maksātāju reģistra (Ministru kabineta 2015.gada 22.septembra noteikumu Nr.537 "Noteikumi par nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrāciju Valsts ieņēmumu dienestā" 8.pielikums). Šajā gadījumā nodokļu maksātāju izslēdz no nodokļu maksātāju reģistra, ja nodokļu maksātājs ir nokārtojis nodokļu maksātāja saistības pret valsts budžetu;

40.2. nodokļu maksātāja saimnieciskā darbība ir apturēta, pamatojoties uz nodokļu administrācijas lēmumu, un nodokļu maksātājs triju mēnešu laikā pēc saimnieciskās darbības apturēšanas nav novērsis lēmumā par saimnieciskās darbības apturēšanu norādīto pārkāpumu.

Minētajā gadījumā Valsts ieņēmumu dienests nodokļu maksātājam Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā vai pa pastu nosūta uzaicinājumu novērst šos apstākļus. Ja 12 darbdienu laikā pēc šī uzaicinājuma nosūtīšanas nodokļu maksātājs nav novērsis minētos apstākļus, to izslēdz no nodokļu maksātāju reģistra.

41. Informāciju par nodokļu maksātāja izslēgšanu no nodokļu maksātāju reģistra Valsts ieņēmumu dienests iekļauj Valsts ieņēmumu dienesta publiski pieejamā datubāzē nekavējoties, bet ne vēlāk kā divu darbdienu laikā pēc lēmuma par nodokļu maksātāja izslēgšanu no nodokļu maksātāju reģistra spēkā stāšanās.

Pieteikumu izslēgšanai no Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu maksātāju reģistra Valsts ieņēmumu dienestā var iesniegt arī elektroniski, parakstot to ar drošu elektronisko parakstu vai izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu.

Nodokļu maksātāja struktūrvienību iespējams izslēgt Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas sadaļā "Reģistri".

Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā

Piemērs

Saimnieciskās darbības veicēja (pensionāre ar piemājas saimniecību) vēlas atteikties no saimnieciskās darbības veicējas statusa.

Ja reģistrētais saimnieciskās darbības veicējs vēlas izbeigt saimniecisko darbību un atteikties no statusa, par to rakstiski jāinformē Valsts ieņēmumu dienests.

Iesniegums par saimnieciskās darbības izbeigšanu jāiesniedz, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu – izvēloties dokumentu grupu "Nodokļu maksātāju reģistrācijas un datu izmaiņu veidlapas"/"Nodokļu maksātāja (fiziskas personas) reģistrācija". No saraksta jāizvēlas saimnieciskās darbības reģistrācijas veids, kura darbību nolemts izbeigt, jānospiež "Mainīt reģistrācijas datus" un jāatzīmē saimnieciskās darbības beigu datums. Ir jāievēro, ka laukā "Darbības periods līdz" norādītais datums var būt ne vecāks par 10 dienām no iesnieguma iesniegšanas dienas.

Informāciju par nodokļu maksātāja izslēgšanu no nodokļu maksātāju reģistra Valsts ieņēmumu dienests iekļauj publiski pieejamā datubāzē nekavējoties, bet ne vēlāk kā divu darbdienu laikā pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par nodokļu maksātāja izslēgšanu no nodokļu maksātāju reģistra.

Tātad, Valsts ieņēmumu dienesta Publiskojamu datu bāzē ikviens var pārlicināties, vai ir vai nav saimnieciskās darbības veicējs.

Pēc saimnieciskās darbības izbeigšanas (ja nodokļi ir maksāti vispārējā kārtībā) nākamajā gadā likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"¹² noteiktajā termiņā jāiesniedz gada ienākumu deklarācija, jāaprēķina un jāsamaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis par ienākumu no saimnieciskās darbības.

Lai apskatītu iepriekšējās versijas, seko saitei:

- [Metodiskais materiāls "Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā" \(24.11.2025.\)](#)
- [Metodiskais materiāls "Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā" \(12.08.2025.\)](#)
- [Metodiskais materiāls "Nodokļu maksātāju un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrācija Valsts ieņēmumu dienestā" \(16.07.2025.\)](#)

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 23.11.2020.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 24.11.2025.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID".

¹² Gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas termiņš noteikts likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19.panta piektajā daļā.